

Welkom bij de workshop: De Provocatieve Ontsnapping

Hoe de provocatieve stijl heilzaam kan zijn voor coach én cliënt

Freek Sarink

Sarink Coaching en Therapie

Even voorstellen

- Freek Sarink: psycholoog, provocatief coach én wannabe systeemtherapeut

Sarink Coaching en Therapie

Een paar vragen:

- Wie van jullie is therapeut/ coach/ ...hulpverlener?
  - Wie heeft weleens last van tegenoverdracht?
  - Hoe ga je er mee om?
-

Programma

- Opening
    - Wie werkt al óf is al bekend met de provocatieve stijl?
  - Beelden bij de provocatieve stijl
  - Ontstaan Provocatieve Stijl & Basisprincipes
  - Inzetten van Tegenoverdracht
    - Doe gekker dan gek
    - Overdrijf opvallend non-verbaal gedrag
    - Relatietypen
  - Oefening: De Provocatieve Ontsnapping
    - Inbrengen van eigen probleem(-pje)
  - Afsluiting
-

Beelden bij een provocatieve stijl

Sigmund

Peter de Wit

Jullie Beeld

- In 2-tallen of 3-tallen (buren)
- Kort met elkaar bespreken:

Welk beeld heb jij bij een 'provocatieve stijl'?

- 2'
-

Ontstaan

- Frank Farrelly
  - Psychodynamisch & Rogeriaans getraind
  - Liep tegen vragen en frustraties op
  - Door onbevredigende antwoorden van supervisoren zelf op ontdekking
  - Gaandeweg elementen ontdekt van de latere “Provocative Therapy”

- In Nederland
  - Technieken uitgewerkt door Jaap Hollander en Jeffrey Wijnberg

---

De Provocatieve Stijl

- **Protesttherapie:** door uitdaging sterker worden
  - **Het is niet:** een congruent confronterende manier (overtuigen)
  - **Heilige drie-eenheid van de provocatieve stijl**
    - Goed contact/ empathie
    - Humor
    - Uitdaging
  - **Erg leuk om te doen 😊**
-

Principes Provocatieve Stijl

4 van de 8 basisprincipes:

1. Als je de ezel vooruit wilt laten lopen, moet je hem aan zijn staart trekken
2. Mensen zijn veerkrachtiger dan ze lijken
3. Mensen lachen eerder dan je denkt
4. Uitdaging scheidt een band

De ezel aan zijn staart trekken

- Motivatie-test
  - Resultaat: protest (=motivatie) of acceptatie
Onverschilligheid? Niet op de kern geprovoceerd!
  - Protest maakt assertiever, en leidt tot meer realisme en zelfwaardering
  - Hoe?
    - Ophemelen van problemen (Dat is toch fantastisch!)
    - Ontmoedigen van het doel (Onwenselijk, niet nodig, onbereikbaar)
-

Tegenoverdracht

- Van Taboe
  - Pas op !!
  - De achilleshiel van de hulpverlener
  - Libido en Thanathos

- Naar Tegenzet
  - Analyseren en duiden (traditioneel)
  - 'Manoeuvre' ontmaskeren en tegenzet doen (provocatief)
Manoeuvre = gedrag waarmee iemand niet alleen inhoudelijke boodschap geeft, maar ook de relatie probeert te definiëren
  - Tegenzet: hetzelfde terugdoen óf overdrijven van effect vd manoeuvre

---

Tegenzet

- Doe gekker dan de cliënt
  - Overdrijf non-verbaal gedrag van de cliënt
  - Maak gebruik van Relatietypen
-

Relatietypen

Gedrag cliënt

- Koning-keizer
- Ziek vogeltje
- Krenkeling
- Soulmate
- Filosoof
- Pupilletje

Mogelijke reactie coach

- overdreven onderdaan
  - overdreven verzorger
  - overdreven kameraad
  - overdreven soulmate
  - overdreven collega-filosoof
  - overdreven leraar
-

Sigmund

Peter de Wit
www.sigmund.nl

Oefening: De Provocatieve Ontsnapping

- Doel van deze oefening:

'Free your mind', laat je onderbuik spreken, ontsnap!

- Oefening in 3 rondes
  - Iedereen = 1 x coach en 1 x cliënt
  - Maak eerst tweetallen en ga bij elkaar zitten
-

De Provocatieve Ontsnapping: Ronde 1

- Coach vertelt wat een allergie is, wat een typische trigger kan zijn voor tegenoverdrachtgevoelens.
- Cliënt leeft zich in! Denk bijvoorbeeld aan mensen uit eigen praktijk die dat soort gedrag vertonen. Wees een duidelijk voorbeeld van dat type persoon! Voel je vrij om het goed aan te zetten.
- Cliënt brengt vervolgens een probleem in en gedraagt zich zoals hierboven beschreven.
- Coach: 5 minuten 'traditioneel' luisteren en tips geven.
- Korte tussenstand:
  - Welk gevoel roept de cliënt bij je op?
  - Herken je het gedrag van deze cliënt uit je eigen praktijk (privé/ professioneel)?
  - Wat zou je eigenlijk willen doen?

De Provocatieve Ontsnapping: Ronde 2

- Coach leeft zich uit!
  - Wat wil je eigenlijk doen? Doe het!
  - Geef niet op, wees vasthoudend en creatief in je interventies.
  - Maak het theatraal!
  - Er mag opgestaan, gelopen, etc worden
  - Lachen is ook niet verboden ;-)

- Na 5' nabespreking in tweetallen:
  - Hoe was het voor jou als coach om de overdrijving in te zetten?
  - Wat vond jij als cliënt van de reactie van de coach? Wat werkt goed/ minder goed?

De Provocatieve Ontsnapping: Ronde 3

- Rollen omdraaien!
  - Max 5' traditioneel coachen
  - Daarna mag je de ontsnapping als coach inzetten!
  - Kort nabespreken in tweetallen
-

De Provocatieve Ontsnapping

Hoe was het om te doen?

Zijn er nog vragen...?

Contactgegevens

- ▣ Website: www.sarinkct.nl
- ▣ Emailadres: freek@sarinkct.nl

Bedankt voor de aandacht!

